

EL FULL DE JONQUERES

FUNDACIO CULTURAL JONQUERES. GENER - FEBRER 1992. ANY III. Nº11.

FULL INFORMATIU I CULTURAL DE LA CREU ALTA. EDICIO BIMENSUAL. 500 EXEMPLARS.

● Adreça provisional: c/ Major, 11. Telf. 716 32 74. CREU ALTA. 08208 SABADELL.

EDITORIAL

Hem començat un nou any. Un any més amb vosaltres. La FUNDACIO, malgrat les seves deficiències, vol aportar amb el FULL DE JONQUERES, el seu desig divulgador de notícies, cultura i velles anècdotes de la nostra Creu Alta. No és tasca fàcil. Som pocs i la feina és molta. Tot sovint omítem notícies, a vegades els nostres articles no són d'una acurada qualitat, i fins i tot se'n pot trobar algú que altre de poc interès. Malgrat tot, el FULL, és l'únic mitjà de comunicació exclusiu que disposa la Creu Alta a nivell popular.

Amb l'esperança mai perduda, aquest any esperem llimar algú d'aquests defectes que tant sovint veiem en el FULL. L'ànim de tots aquells que ens truquen o be ens fan arribar lletres encoratjadores dona peu a no tirar-nos enrera. Malgrat que ens costi treure el FULL aquest sortirà, per que ell, avui per avui és la veu de la Creu Alta.

El FULL DE JONQUERES ha de servir de crida pels nostres lectors. No és suficient llegir passivament aquestes línies des de la butaca de casa, quan a fora el carrer es troba un grapat de gent, de totes les edats, que esperen la teva col.laboració. El nostre Barri és viu, sí viu, diversos grups treballen durant tot l'any per que pogueu disfrutar de la Festa Major, per que es reduixin les taxes d'impostos al Barri, per portar l'esport a la Creu Alta, per fer-vos arribar la cultura a casa. Us necessitem. Tan se val l'edat que tingueu o el poc que creieu que sabeu fer. No critiqueu el que no us agradi, sortiu amb nosaltres a millorar-ho.

Que creieu que no sabeu fer res?

Ja us en donarem, de feina.

Que no disposeu de gaire temps per perdre?

Ja us el farem aprofitar. Creieu-me, el temps que perdeu amb nosaltres és el que guanyeu pel Barri.

Que teniu idees noves, inquietuds o no us agrada prou el que fem?

A què espereu doncs, veniu i doneu-nos una empenta.

Truca'ns.

L'AMIC PIEDRAFITA.

Lactual Regidor d'Esports i del Districte II, el creualtenc Piedrafita, ha estat aquests darrers anys un dels més fermes suports que ha tingut el nostre Barri. Mai se l'hi agrairà prou, al igual que als demés components, la seva lluita dins de l'Associació de Veïns de la Creu Alta, la seva participació en l'organització de la Festa Major, la promoció de l'esport al Barri i, les seves incansables reivindicacions en el Consell del Districte.

Ell ha estat el nostre company i amic durant tots aquests darrers anys. Les seves lluites eren les nostres.

Un bon dia la política municipal va posar els ulls en la seva persona

i des d'aquell dia, en "Piedra" com popularment l'anomenem, els seus interessos son els de l'Ajuntament.

Ell no ha de respondre davant de ningú. La decisió que un dia va prendre és seva i cap de nosaltres tenim dret de retreure res del que ha volgut fer. Egoïstament, voldriem que encara fos amb nosaltres, però el que ha fet per el Barri ho pot oferir a la Ciutat.

Potser les coses no seran tant planeres com fins ara, nosaltres haurem de reivindicar-li els interessos de la Creu Alta, la qual cosa havia fet ell fins ara. No sempre els nostres punts de veure les coses tindran la mateixa mira, i les nostres objectivitats aniran en bandols oposats. Malgrat tot, sí que tots estem d'acord amb dues coses, tan ell com nosaltres farem

la nostra tasca el millor possible, i la segona és que, passi el que passi, sempre tindrem un amic.

Bona sort en la teva feina "Piedra". Facis el qué facis recorda que ets un "Tallaret" i que esperem molt de tu.

Tens bons companys de feina, tant la Núria com el Paco ens han demostrat sempre comprensió i disposició.

També s'ha de reconèixer l'interès que sempre ens ha dispen-sat el teu antecessor, el benivolgut amic Aguilar.

Ah! i si mai et canses del teu "despatx", enrecordat de tornar amb nosaltres.

David Laudo.

CARTA AL REGIDOR DE CULTURA.

El desengany de trobar els accesos de l'antiga Parròquia de Jonqueres tapiats el dia de l'Aplec de Jonqueres, motivà l'indignació dels assistents. Els joves, no foren l'excepció. Quan s'és jove, costa d'entendre certs comportaments i postures de la gent gran que'ns governa, i tot s'ha de dir que fins i tot a els grans ens sorpren a vegades.

Passats uns dies, el grup de joves de Can Puigjaner, en nom de tot el jovent assistent a l'Aplec, ens feu arribar una carta. Una carta dirigida al Regidor de Cultura, a raó de la propera reunió que tindriem amb aquest senyor els responsables de l'Aplec.

La reunió amb el Regidor va ser tirant i freda, resulta que la seva Regidoria no era l'adient per parlar de l'afer que tant ens interessava. A hores d'ara encara no sabem a quina Regidoria pertany el problema, doncs a totes els hi crema en els dits.

Malgrat tots els intents, la carta no arribà al seu destinatari, doncs malgrat anar dirigida al Regidor de Cultura, potser tots som una mica responsables del neguit dels joves.

"Muy Sr. nuestro:

Somos Estil Jove, un grupo de jóvenes de Can Puigjaner; que llevamos cuatro años funcionando y haciendo diversas actividades para nuestro barrio.

El motivo por el que nos dirigimos a Ud., es el recinto de Sant Vicenç de Jonqueres. Aquello es para nosotros, un lugar muy importante; puesto que allí hemos pasado muchos momentos agradables de nuestra infancia y nos dolía ver en que nido de maleantes se estaba convirtiendo.

Y decimos, se estaba convirtiendo, porque ahora ni siquiera será eso. Cuando llegamos allí el pasado dia 28, dispuestos a preparar nuestra última obra de teatro para el Foc de Camp del IV Aplec de Jonqueres y nos encontramos con aquella puerta tapiada, no puede Ud. imaginarse la gran frustración que sentimos todos nosotros, porque toda nuestra ilusión y todo nuestro en-

tusiasmo de pasar la noche allí dentro, rodeados de tanta historia que existe en el lugar y de tanto encantamiento que hay allí encerrados, quedaron cortados completamente por esos dichos ladrillos cubiertos de cemento.

Así, que le pediríamos a Ud., puesto que creemos que ése es el departamento más indicado para hacerlo; que hicieran algo con ese lugar. No nos parece justo, que toda su cultura y toda su historia, que todos los recuerdos que aporta a los jóvenes de nuestra edad, que todo el dinero de todos los ciudadanos que ha sido empleado allí; queden rebajados a un monton de ruinas porque será entonces cuando nadie quiera interesarse por ello.

Nos gustaría que el recinto de Jonqueres fuera utilizado por alguna entidad, o por cualquiera que fuese capaz de impedir que aquello siga siendo hogar de los delincuentes, alguien que pueda impedir que aquello se pierda definitivamente.

Pensamos que no es difícil encontrar alguien así, hoy hay muchas entidades necesitadas de un sitio donde alojarse. A nosotros, por ejemplo, nos encantaría tener allí nuestra sala de reuniones, nuestro salón de actos.

I bien Sr. Regidor, nos despedimos ya que Ud., y aunque tendrá cosas más importantes que hacer, no se olvide de nosotros, que hemos puesto toda nuestra confianza en Ud. para salvar algo que es de todos y que tambien es importante, aunque nadie sepa apreciar el gran patrimonio que es Sant Vicenç de Jonqueres.

Un cordial saludo:
ESTIL JOVE."

I així acaba una carta que mai no ha tingut un destinatari clar, però que no ens diguin els polítics que el jovent d'avui és apàtic als problemes que ens envolten. Endavant Estil Jove.

ADEU MN. ALBERT.

Quan vaig anar a despedir-me de Mn. Albert el propassat mes d'octubre, nombrosos records no paraven de passar pel meu cap. Ni ell ni jo, erem aquells que ens varem

conèixer fa un grapat d'anys. La vida, és dura amb nosaltres mateixos. Ell era la nova promesa de la música eclesiàstica, amb força per renovar el jovent de la Parròquia, liquidar els anteriors préstecs que carregaven sobre l'edifici on ell era ara el nou Rector, i amb l'esperit dels guanyadors. Jo era un jove aventurer amb el cap ple de grills i d'il·lusions. Junts vàrem passar moments agradables i moments de tibantor.

Els anys ens anaven moldejant i escrivint els nostres caràcters. Malgrat que la nostra passada amistat s'havia anat deteriorant, ambdós, sempre ens vàrem respectar, i la concòrdia sempre fou possible.

L'altre dia, jo tenia al davant un dels millors músics que tindrà mai la Església, un home cansat, amb la cara envellida, amb el remordiment del què no havia fet i del què haguès volgut canviar durant aquest temps passat. Ell, tenia al davant, a un servidor, el mateix cap de grills, també cansat, amb alguns desenganys, també amb alguns remordiments de tasques malfetes o simplement per fer. Cert és que els dos haguèsim canviat forces coses dels últims quinze anys.

Ara ja és fora, un Rector més que ha passat per la Parròquia, una persona més a jutjar per la història. Mentre, a casa, miro velles fotografies del meu pas per la Parròquia: velles amistats perdudes, la meva noia en aquells dies, llocs emotius d'excursions inoblidables, i d'altres records de la meva joventut, tot això recollit en la melangia del meu cor. Adéu Mn. Albert.

David Laudo.

L'HOSTAL DE LA CREU ALTA

Lany 1745 comença un dels plets més llargs a les nostres terres. Tot s'inicia en una reunió dels veïns de la vila de Sabadell el 25 d'abril:

«Hubo una convocación general de los vecinos de esta villa para oponerse a una casa que en la partida llamada Cruz Alta empezaba a edificar Torrella de

Matadepera, a efecto de que, aliándose con el ayuntamiento de la parte foránea de Tarrasa, pudiese allí poner Taberna, Carnicería, Mesón y Gabela...».

Pot ser que el resultat de la reunió s'esdevingués en el plet que s'inicià el 9 d'agost de 1745, en el qual s'exposaren les múltiples causes contràries a la nova edificació. Entre les causes econòmiques es podien destacar les següents:

«...si se fabricase Mesón público en el paraje nombrado La Cruz Alta, vendiéndose en él pan, vino, y demás comestibles, pues esto redundaría en grave detrimento de los emolumentos de la Carnicería, Messón, Taverna, Gabela, y panadería que tiene arrendados dicha Villa, por distar dicho paraje de la Cruz Alta cosa de medio cuarto de ella...».

«...se disminuirán en mucho más de una tercera parte los precios de los arriendos de los emolumentos del Común de la Villa de Sabadell por ser en dicho caso absolutamente inevitable, que muchos de los vecinos acudiesen a dicho Messón a comprar los comestibles, que se venderían en él...».

Unes altres de les causes de protesta eren les d'origen moralista:

«...sería ocasión y motivo de inclinarse a muchos vicios la juventud de dicha Villa por la frecuencia de gente ociosa, que se experimenta en semejantes casas públicas, y les desórdenes que en ellas frecuentemente se cometen...».

«...Que Francisco Torrella a fin de construir una casa, o barraca, que havia intentado poner en un campo propio de Joseph Fontanet junto al que se nombra la Cruz Alta a fin de tener Messón, no dudó en destruir y llevarse las texas de la carnicería de la Parroquia de Junqueras que estaba construida junto a Iglesia, dejándola con esto inútil...».

«...se experimentaron en el poco tiempo que estuvo existente, muy frecuentes desordenes, ruidos, y alborotos por el concur-

so y asistencia casi continua de gente ociosa, estando cada día expuestos a riñas».

Altres foren els motius expresats de queixa, però hom pot preguntar-se el perquè de tot aquest enrenou. El plet era dels Regidors de Sabadell contra els regidors de la part forana de Terrassa Francesc Torrella, Josep Borguñó, Isidre i Carles Lluch, pare i fill. Però sembla que Francesc Torrella era el més interessat en aquest afer per qüestions personals:

«...por una deuda del precio de otro de los emolumentos del dicho Común, que habia tenido arrendado el dicho Torrella, de cuya ejecución quedó este muy sentido, y se dió por agredido del Común de Sabadell...».

«...intentó este fabricar Messón en la Partida nombrada la Cruz Alta, muy vecino a la Villa de Sabadell, para incomodar con esto el Común de ella, y minorar el producto de sus emolumentos, y vengarse del agravio que supone se le hizo...».

No era la primera vegada que passava aquest cas de voler edificar un hostel a la Creu Alta, o fins i tot canviar la carniceria de la plana de la vella església de Junqueres per dur-la al lloc esmentat:

«...Que habiendo en años atras intentado el Común de Tarrasa edificar Messón en un paraje del término en que antes no havian acostumbrado a tener Messón, fueron prohibidos por el Común de Sabadell de construir dicho Messón, de forma que se quedó el edificio poco más que levantados los cimientos, que aun se descubren...».

«...Que habiendo en los años passados intentando el Común de las Parroquias de Tarrassa mudar el lugar de la Carnicería, que tenía junto a la Iglesia de Junqueras, fueron efectivamente prohibidos de ejecutarlo, por el Arrendatario de la carnicería de la Villa de Sabadell...».

Cal dir que el 6 de juny de 1745, per ordre de l'Intendent de Sabadell, l'hostal d'en Torrella estava enderrocada. Però, un any més

tard, el 22 d'agost de 1746, en Francesc Torrella havia aixecat un nou hostel. L' Ajuntament de Sabadell va notificar tant al seu homòleg de la part forana de Terrassa, com al propi Torrella, que tinguessin cura d'enderrocant-lo de nou. Pau Saurí, porter de la Vila de Sabadell quan va verificar l'enderroc s'adona que només havien demontat unes quantes teules:

«...Después de dos dias volvió el portero de Sabadell, requiriéndoles por su inobediencia; y al Bayle que era Borguñó de Junqueras lo prendió y puso en la cárcel de Tarrasa, con el pretexto de que no era Portero Real, llevaba armas, y no podía ejercer aquel oficio fuera del término de Sabadell...».

El pobre Pau Saurí, a més de ser mofar, va haver de patir uns quants mesos de presó i, empès per les cridòries, decidí de fer-se Porter Reial.

Malgrat tot, no sabem el lloc exacte del polèmic hostel, sabem que estava entre el convent dels Caputxins (actual plaça Marçet) i la plaça de la Creu Alta. A més, sembla que tampoc va arribar a ser mai una edificació rellevant:

«...Que las paredes o vestigios de edificio que se encuentran en el término de Tarrasa cerca del Convento de los Capuchinos de Sabadell según los señales, que al presente demuestran que nunca han sido más levantadas, ni se cree, ni puede conjeturarse, que en tiempo alguna haya llegado a ser perfecto, y enteramente construido el dicho edificio, antes bien se manifiesta, que los que intentaban fabricarle, no continuaron la fábrica dexandola imperfecta por haver sido impedidos i prohibidos...».

El plet s'allargava, el 18 de juny de 1749 els regidors Joan Amat i Onofré Vila serien comissionats pel Comú de Sabadell per tal de dur les diligències d'aquest afer que no preveia una solució immediata.

Enguany ferà 200 anys de la resolució de la Sentència sobre la causa del Comú de Sabadell contra la part forana de Terrassa, la Creu Alta, el 22 d'agost del 1792:

"...los Regidores de la referida

parte forana tienen el derecho i libertad de tener en el parage i lugares que acomode de sus terminos i parroquias carniceria, panaderia, mesón, taberna i tienda o gavela; bien entiendo que en el mesón no pueda venderse vino, aguardiente, ni otros liquores, como tampoco viveres o comestibles, sino a los pasajeros o viajantes que hisieren alto en el i se hospedaren allí mismo, i que la taberna se situe i coloque en parage que destine el Cavallero Governador i Subdelegado de la Ciudad de Mataro...."

Aquesta sentència motiva el creixement definitiu del poble de la Creu Alta. La primera taberna fou la d'en Joncar al carrer Major.
David Lando.

LA LLEGENDA DE CAN CAMPS

Joan Montllor, historiador popular, recollí la llegenda de la primera casa de la Creu Alta. Malgrat no es pugui qualificar d'història, per les coincidències amb els fets reals, bé podria ser-ho.

"Tots els vells de la Creu Alta que jo he conegut deien que la primera casa del poble era la de Can Camps. Però per explícita i suggestiva, la tradició de la mateixa família que tinc recollida directament fa molts anys.

Diu que el fundador estava de masover al Mas Canals de Sant Julià i que de la casa venien molts dies a vendre a la plaça de Sabadell. Amb això sentí el desig d'atansar-se a la vila i comprar un tros de terra a la Creu Alta, tocant al camí de Manresa.

De primer, que devia ésser més ençà de 1750, hi féu una barraca per a deixar-hi el que algun dia els sobrava de la venda i per a soplux, mentre seguís estant a Mas Canals. Però l'auto ritat de Sabadell la hi féu tirar a terra, al·legant que hi farien un hostal o que hi vendrien en perjudici de la vila.

Més tard tornà a edificar, i novament volgueren privar-lo de continuar l'obra. Aleshores s'aconsellà.

-Us veieu en cor de cobrir, en una nit?

-Si tant convé, per qué no?- va fer ell.

-Doncs bé - li digueren -: Una nit cobriu el clos; de bon matí hi pareu un llit, hi poseu una taula i dues cadires almenys, hi pengeu una penca de cansalada, i fareu un foc a la llar que improvisareu. I quan els de Sabadell se n'adonaran la cosa ja serà feta i vosaltres haureu pres plena possessió de casa vostra.

I així ho va fer, seguint al peu de la lletra el consell.

L'endemà correngué per la vila que al camí de Manresa torna ven a fer-hi obres. I l'autoritat hagué d'anar-hi per inspecció nar que s'hi feia; i, en veure que la casa estava parada i que hi havia foc a la llar, digué: *Entornem-nos-en, que res ja no podem intentar per oposar-nos a això que ja està fet.*

Ben establerts està aquesta gent a casa seva.

Després d'això, en Camps acabà la casa, hi construí el forn, i deixà la masoveria per venir-hi a viure.

LES TASQUES DE L'ASSOCIACIO DE VEINS DE LA CREU ALTA.

La Junta de l'AVCA, majoritàriament femenina, ha estat el rebulsiu que necessitava el Barri. Des del propassat mes d'agost les tasques de la nova Junta s'han anat multiplicant en diversos camps d'actuació:

● EL CARRER DE DOLORS VIÑAS.

Aquesta fou la primera reivindicació de la nova Junta. Una Junta de dones que demanava un carrer a la qui fou una de les dones exemplars al Sabadell de les últimes dècades. Malgrat tot l'Ajuntament encara no ha donat resposta.

● SALVEM JONQUERES.

Amb aquest nom de crida començà la campanya per evitar la degradació d'aquest edifici emblemàtic de la nostra història, l'antic edifici parroquial de Jonqueres. En l'actualitat s'han aconseguit les mil signatures previstes en la campanya i es continuen les gestions per dur-la a bon terme, si realment hi ha un mínim de voluntat per part de l'Ajuntament.

● IV APLEC DE JONQUERES.

El passat mes de setembre, malgrat les dificultats que motivà el fet que els accessos a l'edifici de Jonqueres fossin tapiats per part de l'Ajuntament, la cohesió de l'AVCA determinà dur a terme l'aplec fos com fos. Aprofitem per agrair l'inestimable suport d'en Joan Benítez de Can Jonqueres, un particular que ens oferí més que el propi Ajuntament.

● COMIAT A MN. ALBERT.

L'AVCA acordà per majoria l'entrega d'una placa en senyal de gratitud al qui fou durant aquests anys el Rector de la Creu Alta, durant l'acte de comiat que es celebrà a la Parròquia.

● EN RECORD D'UN FET INHUMA.

Amb aquest escrit es colocà la placa de marbre, de l'AVCA, el passat desembre a la cantonada dels carrers Ribot i Serra, i Aparici, en memòria dels policies assassinats feia un any en aquest indret per una gent que no mereixen ésser esmentades ni en aquesta humil publicació.

● LA COMISIO DE FESTES.

Com ja ve fent-se d'altres anys, l'embaixador dels Reis Mags va romandre a la Creu Alta la vigília de Reis.

Ja s'han iniciat tant mateix les primeres reunions per dur a terme la Festa Major de la Creu Alta 92'.

● INSTANCIES.

Diverses denúncies, peticions i queixes han estat formulades per l'AVCA al Districte referents a temes urbans del Barri, places, contenidors, enllumenat...

EL FULL DE JONQUERES.

DIRECCIO:

Manuel Galicia Marcei.

CAP DE REDACCIO:

David Lando i Cortina.

REDACCIO:

Meritxell Salva i Munné.
Robert Baró i Cabrera.
Carles Girvent i Montllor.

COLLABORADORS:

A.V. de la Creu Alta.
Estil Joye.